

NORGES BONDELAG

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Arild Bustnes
+47 90 96 58 55

Vår dato
21.02.2017
Deres dato

Vår referanse
17/00177-1
Deres referanse

Innspill til statsbudsjettet for 2018 – Satsing på norsk matproduksjon

Investering i økt norsk matproduksjon

Et samlet Storting har klare ambisjoner for norsk matproduksjon. Målsettingen er økt matproduksjon med intensjon om økt selvforsyning. Økt matproduksjon på norske arealressurser forutsetter et mangfold med store og små gardsbruk og landbruk over hele landet.

Investeringsbehovet i norsk landbruk er stort. Klima, dyrevelferd, smittevern og arbeidsmiljø er elementer som påvirker kostnadene ved utbygging og modernisering av driftsapparatet i Norge. Ambisjonene må være å holde på og videreutvikle de høye standardene i norsk landbruk og husdyrhold. Gjennom modernisering og ny teknologi sikres rekruttering, god bonde- og dyrevelferd, samt en mer klimasmart matproduksjon. Landbruket er en basisnæring i bioøkonomien og kan med økte investeringsmidler bidra med verdiskaping og sysselsetting gjennom produksjonen av biomasse både fra tradisjonelle og nye produkter.

For å fornye driftsopplegget og imøtekomme klima- og miljøkrav må det investeres både i jord og bygninger. På 1980-tallet ble det årlig investert 10 mrd. kroner mer (faste 2014-priser) sammenlignet med dagens investeringsnivå. I denne perioden var det en tydelig politisk satsing på norsk landbruk og matproduksjon. Mange av disse investeringene er nå avskrevet og må fornyes.

Innenfor produksjon av storfekjøtt er det store markedsmuligheter. Det er avgjørende med økte investeringsvirkemidler for å realisere dette verdiskapingspotensialet som for primærproduksjonen utgjør 850 mill. kroner. Investeringsbehovet knyttet til ombygging til løsdrift for alt storfehold utgjør i størrelsesorden 10-12 mrd. kroner. Offentlig statistikk viser at om lag 800.000 dekar har betydelig dreneringsbehov. Godt drenert jord gir økte avlinger og lavere klimautslipp.

Opplysninger fra Innovasjon Norge viser at 1 mill. kr. i investeringstilskudd utløser nærmere 5 mill. kr. i privat kapital. Beregninger fra Norsk Landbruksrådgiving viser at for hver 1 mill. kr. som investeres i landbruket, utløser det om lag 1000 arbeidstimer i bygg og anleggssektoren. I en periode med økt økonomisk usikkerhet og stigende arbeidsledighet er

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5 0190 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05.91392	Internett: www.bondelaget.no

Vår dato   Vår referanse
21.02.2017   17/00177-1

---

dette et viktig bidrag til vekst og sysselsetting i norsk økonomi. Å satse på investeringer i landbruket vil derfor ha en god spredningseffekt og gi vekstimpulser som kommer alle deler av landet til gode. Utover de kortsiktige sysselsettingseffektene vil investeringer i landbruket sikre norsk verdiskaping i flere tiår framover.

Investeringsbehovet overstiger klart de rammer som det forhandles om i jordbruksoppjøret. Investeringsvirkemidlene må derfor utvikles og delfinansieres utenfor jordbruksavtalens rammer. **Norges Bondelag mener derfor at det må etableres en flere-årlig investeringspakke og ber om at det for statsbudsjettet 2018 prioriteres budsjettmidler til investeringer i norsk matproduksjon.**

Klimafondsordning med skattefordel

Regjeringen vil slik det er uttrykt i regjeringsplattformen generelt bruke *målrettede skatteendringer for å styrke bondens økonomiske stilling*, og spesielt *åpne for en fondsordning i jordbruket etter modell av skogbruket*.

Norges Bondelag ber om at det i Statsbudsjettet for 2018 etableres en klimafondsordning med skattefordel. Vi mener ordningen må utformes enklest mulig for bonde og skattemyndigheter. Selve avsetningen bør derfor gjennomføres som en regnskapsteknisk avsetning. Når bonden setter av midler til investeringer reduseres inntekten det aktuelle år, med tilsvarende lavere skatt. Avsetningen tilbakeføres i investeringsåret, og med en skattefordel på eksempelvis 85 % (som i skogfondsordningen) styrkes egenkapitalfinansiering knyttet til investeringen tilsvarende den ekstra kostnadsføringen.

For å sikre målretting av klimafondsordningen må aktuelle investeringstiltak defineres. Et naturlig utgangspunkt er forslagene fra den partssammensatte arbeidsgruppen som har drøftet landbruk og klimaendringene. Sentrale tiltak er bl.a drenering, biogass, lagring av husdyrgjødsel og driftsbygninger i tre. Skatteelement vil bidra vesentlig til å styrke lønnsomheten i disse klimatiltakene. Aktuelle tiltak og investeringer som utløser skattefordelen må løpende defineres iht. kunnskapsgrunnlaget om landbruket og klimaendringene. Klimaendringene vil også føre til større årlig variasjon i produksjon og inntektsnivå. En fondsordning vil fungere som en utjevningsordning som ytterligere bedre bondens økonomiske situasjon.

Norges Bondelag er glad for den brede politiske oppslutningen om norsk matproduksjon. En offensiv satsing på landbruket i statsbudsjettet for 2018 gjennom etablering av en generell investeringspakke, og en særskilt og målrettet klimafondsordning vil være viktige tiltak.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Petter Bartnes

Per Skorge